

MATEMATIKA, 4. razred

TEMA: Deli celote

NAVODILO ZA DELO

1. Jasna je na obisk povabila svoje prijatelje. Za to priložnost je kupila dve roladi.

Mama je roladi razdelila med tri otroke, tako da je vsak dobil enak del.

**Kolikšen del ene rolade je dobil vsak otrok?
Kolikšen del dveh rolad je dobil vsak otrok?**

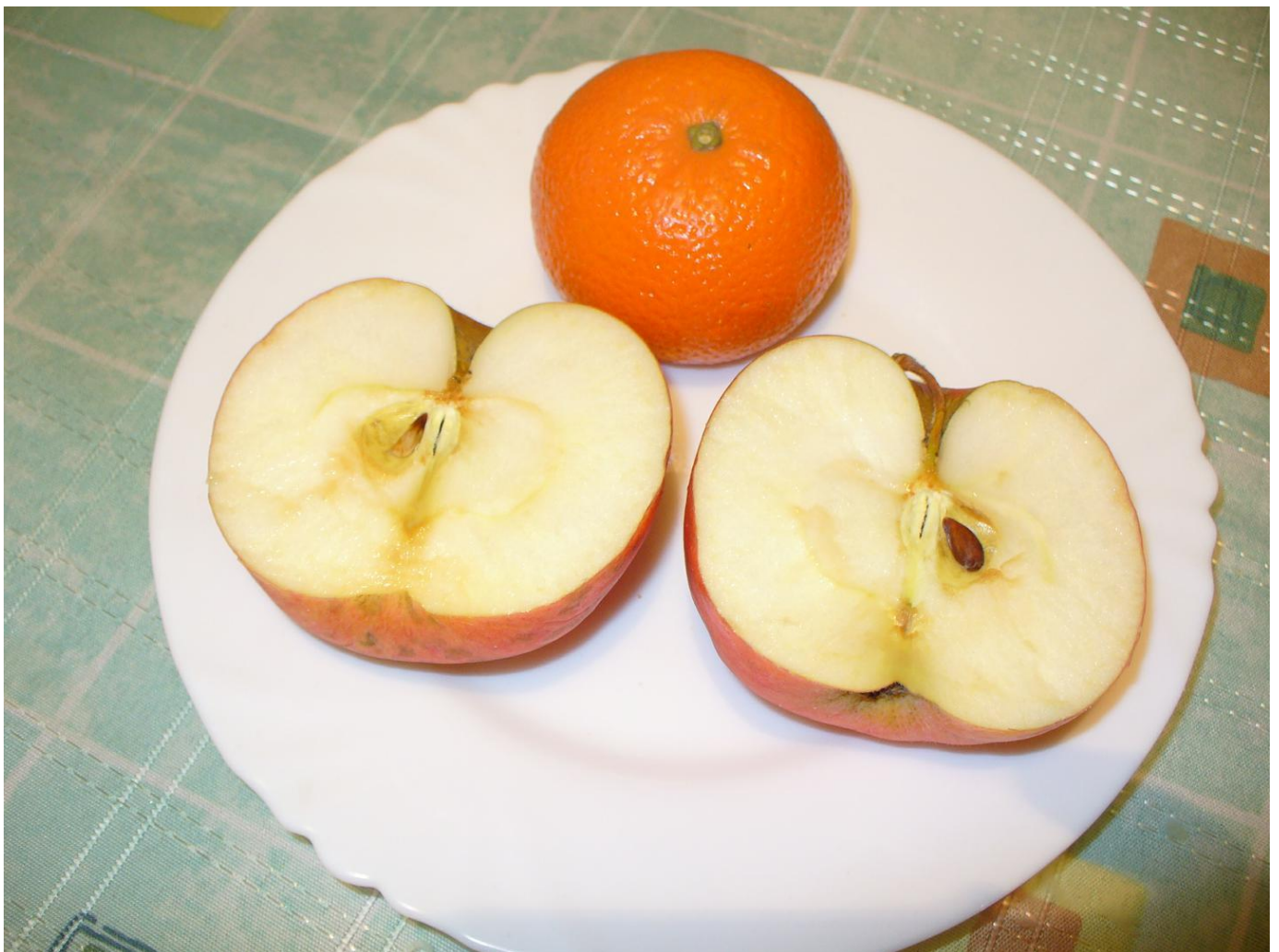

Bi znali odgovoriti?

O delih celote nekaj že vemo. Da bomo lahko odgovorili na zgornji vprašanje, bomo v nadaljevanju naše znanje o delih celote obnovili in ga dopolnili.

Poleg rolad sta Jasna in njena mama za goste pripravili še nekaj prigrizkov. Na slikah lahko opaziš, da sta posamezno sadje in sladice razdelili na manjše, enake dele.

Na koliko delov sta razdelili posamezne jedi? Znamo te dele poimenovati?

O delih celote govorimo, kadar je celota razdeljena na enako velike dele.

2. Rešimo naslednje naloge ...

1. Pobarvaj zapisani del čokolade.

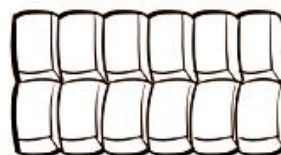
polovica

tretjina

četrtnina

2. V prvi košari nariši vsa jabolka, v drugi pa vse pomaranče, če je že narisanih

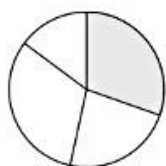
a) ena polovica jabolk.

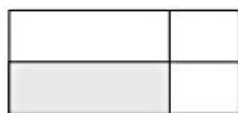
b) ena četrtnina pomaranč.

3. V katerih spodnjih primerih lahko govorimo o pobarvani četrtnini?
Sošolcu pojasni svojo izbiro.

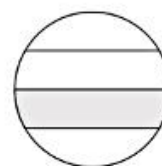
DA NE

DA NE

DA NE

DA NE

4. Poimenuj dele celote.

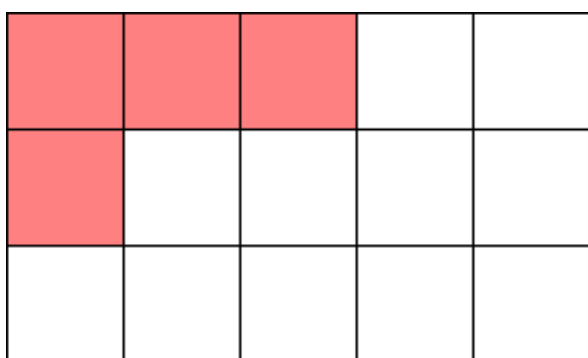

3. Do zdaj smo ponovili, kako neko celoto razdelimo na enake dele in katere dele pri tem dobimo. Dele znamo tudi poimenovati in zapisati z besedo. V nadaljevanju pa se bomo spomnili, kako dele celote zapišemo s številko.

Dele celote zapisujemo s posebnim zapisom, ki ga imenujemo ulomek.

Slika prikazuje pravokotnik, ki je razdeljen na 15 delov. Štirje deli so pobarvani.

$$\frac{4}{15}$$

Zapisan ulomek preberemo: **štiri petnajstine.**

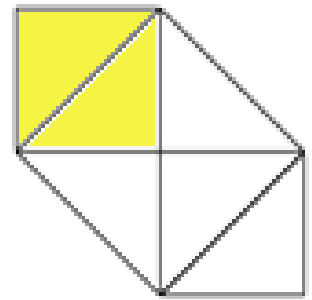
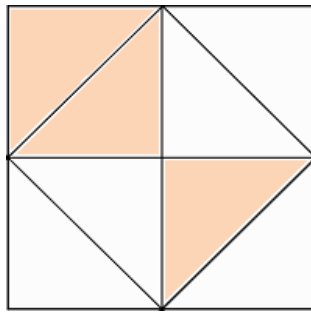
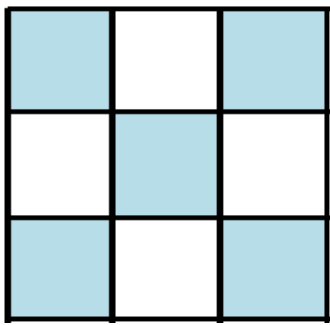
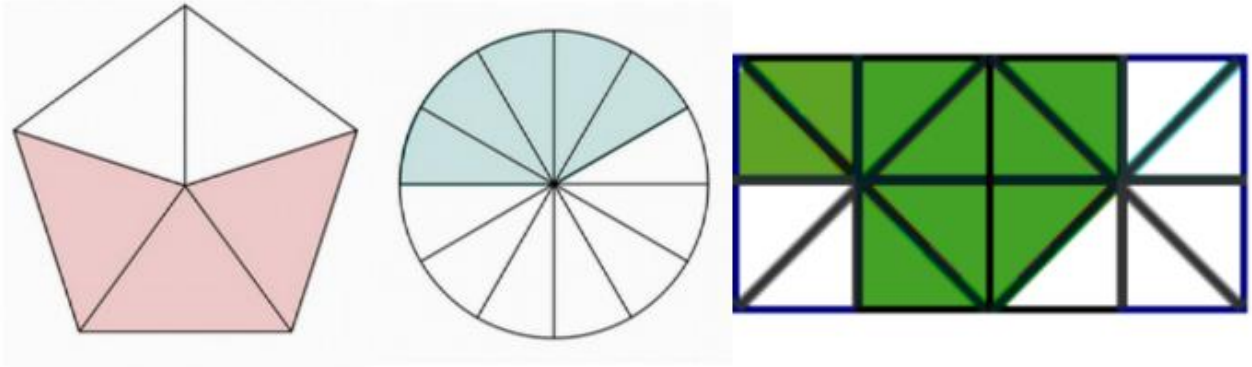
Število 15, ki je zapisano spodaj, nam pove, da je celota razdeljena na 15 enakih delov.

Število 4 je zapisano zgoraj. Pove nam, da so pobarvani 4 deli.

Spodnje in zgornje število ločuje črta, ki jo narišemo sredi vrstice. To črto imenujemo ulomkova črta.

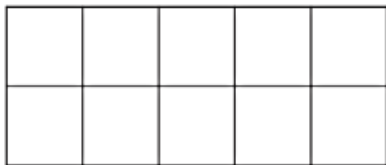
Skupaj rešimo nekaj primerov.

Z ulomkom zapišimo, kolikšen del lika je pobarvan.

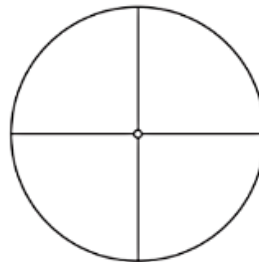

4. Za vajo rešujemo naloge v delovnem zvezku na strani 99 in 100.

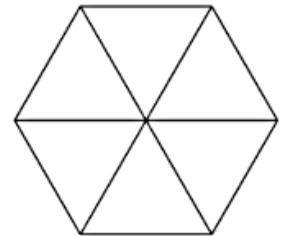
5. Ustrezno pobarvaj dele likov.

$$\frac{3}{10}$$

$$\frac{3}{4}$$

$$\frac{5}{6}$$

6. Šest pomaranč razdeli med tri prijatelje tako, da jih bodo dobili vsi enako.

Koliko jih bo dobil vsak?

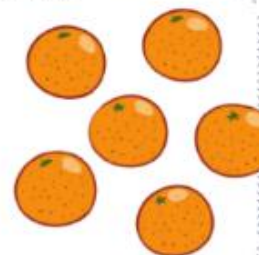
Obkroži vse pravilne odgovore.

A Tri pomaranče.

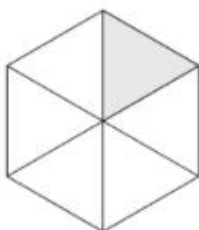
C Dve pomaranči.

B Tretjino pomaranč.

Č Polovico pomaranč.

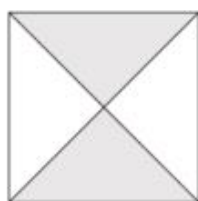

7. Zapiši, kolikšen del celote je pobarvan.

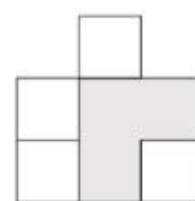
z besedo: _____

z ulomkom: _____

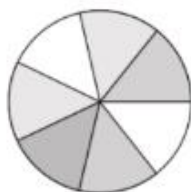
z besedo: _____

z ulomkom: _____

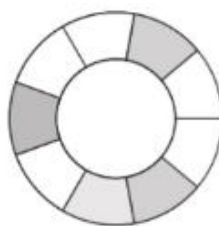
z besedo: _____

z ulomkom: _____

z besedo: _____

z ulomkom: _____

z besedo: _____

z ulomkom: _____

Minuta za pošteevanko

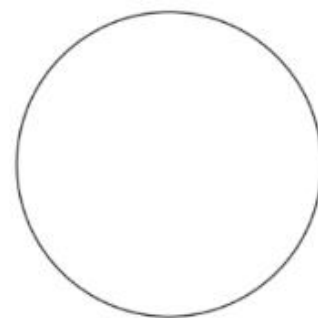
Obkroži števila, ki so večkratniki števila 8.

19	5	16	40	
1	64	80	38	7
28	8	24	17	
48	2	65	13	63

8. Pico smo razrezali na polovico, potem vsako polovico spet na polovico in na koncu vsak kos še enkrat na polovico. Kolikšen del celotne pice je predstavljal en kos?

Pomagaj si s skico.

En kos je predstavljal _____ pice.

5. Če potrebujemo, so tu na voljo še rešitve ...

1.

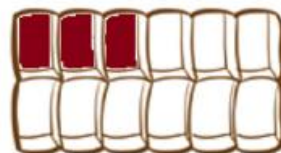
polovica

tretjina

četrtna

2.

a) skupaj 8 jabolk

b) skupaj 12 pomaranč

3.

NE; NE; DA; NE

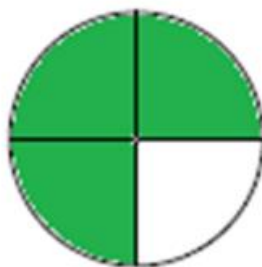
4.

tretjina; četrtna; petina; šestina

5.

$\frac{3}{10}$

$\frac{3}{4}$

$\frac{5}{6}$

6.

B

C

7.

ena šestina

$$\frac{1}{6}$$

dve četrtini

$$\frac{2}{4}$$

tri sedmine

$$\frac{3}{7}$$

pet sedmin

$$\frac{5}{7}$$

štiri devetine

$$\frac{4}{9}$$

8.

eno osmino

Minuta za poštevanke:

8, 16, 24, 40, 48, 64, 80.

6. Ob koncu ure za razvedrilo rešimo še naslednjo interaktivno nalogo.

<https://www.digipuzzle.net/minigames/hungrymonster/hungrymonster-fraction-circles-qa.htm?language=slovenian>

